

Felles merking

NORDEN: Myndighetene i Danmark, Sverige og Norge vil ta i bruk Nøkkelhullet som et felles nordisk merke for sunn mat. Ordningen trer i kraft i løpet av 2009, melder Nordisk Råd. Nøkkelhullet er kjent for svenske forbrukere. Der har det i 20 år vært et symbol for mat som inneholder mindre fett, salt og sukker og mer fullkorn og fiber. De tre landene har mange felles matvaner, slik at en felles merkeordning er fornuftig. Det er likevel forskjeller. En spørreundersøkelse viser at danskene legger mest vekt på fett, svenskene på søtt og nordmennene på mye salt i maten. Undersøkelsen viser også at under halvparten av forbrukerne leser varedeklarasjonen på maten de kjøper. Med Nøkkelhullet kan alle raskt se hvilke matvarer er bra for helsa. Sammen har landene nå bestemt nye, felles krav for merkingen. De blir nå behandlet i EU-kommisjonen, og kan tas i bruk tidligst i mai 2009. Finnene bruker ikke Nøkkelhullet i dag, men de ser på om det er mulig å ta det i bruk sammen med ordninger de allerede har. På sikt kan også Island delta i samarbeidet. Foreløpig fins det ingen felles merking av fisk. Sverige bruker KRAV-merket, og norske eksportører har tatt det i bruk der.

Utvikler Nexø

BORNHOLM: Det er planer om å dele fiskerihavna i Nexø på Bornholm, melder Danmarks Radio. I den nordlige delen blir det attraktiv boligbygging og fritidsområde, mens den sørlige forbeholdes fiskeri og blir trafikkhavn. Havna får også ny innseiling.

Stadunnelen

VALGSAK: NRK melder at skipstunnelen som er foreslått ved Stad blir utsatt til etter valget. Fiskeriminister Helga Pedersen orienterer Stortinget om saken i løpet av 2009.

Overlever på kreps

GILLELEJE: Med stengte områder i Kattegat og store deler av hjemmeflåten på fiske i Østersjøen overlever auksjonen i Gilleleje på kreps. Krepsefisket er særs godt om dagen, mens prisene er historisk lave.

Fiskerne i Gilleleje er medeiere i auksjonen. Dermed har de en god grunn til å lande hjemme, men torskeprisene er så lave at det er ulønnsomt å frakte fangsten hjem når de fisker langt borte. Dagfanget torsk går nå under ti kroner kiloen i Gilleleje, skriver Fiskeri Tidende.

Energinøytralt

OPPRETT: Danske forskere jobber nå for å få mer miljøvennlig teknologi inn i opprettsbransjen.

En ide er å montere vindkraftverk på anleggene, slik at de blir selvforsynte med strøm.

VERNET: Korallforekomstene på Sularevet er helt unike på grunn av sin struktur, størrelse og skjønnhet. Her skal det bores.
FOTO: HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Tillater oljeboring i vernet korallrev

VERN

Olje- og energidepartementet har tillatt leiteboring midt inne blant de mest verdifulle og verneverdige korallrevene som er kartlagt utafor kysten av Norge.

Ketil Falch
Bergen

Sularevet nordvest av Frøya, har siden 1999 vært stengt for bunntråling.

Vekker oppsikt

– Denne avgjørelsen vil vekke oppsikt verden over i fagmiljøer og i organer som arbeider med vern av naturområder, mener marinbiolog Jan Helge Fosså ved Havforskningsinstituttet. Han har i over 10 år drevet med forskning på korallrev utafor våre kyster, og har betydelig kompetanse på området.

Fosså beskriver korallforekomstene på Sularevet som noe helt genuint, både på grunn av sin størrelse, oppbygging og skjønnhet. Det er snakk om en helt unik struktur som i rundt 15 kilometers lengde har dannet inntil 35 meter høye formasjoner. I tillegg inneholder verneområdet Sula en rekke andre enkeltstående rev spredd rundt omkring.

Er helt unikt

– Sularevet har ikke sin like i verden, og det ville være naturlig at det kom på Unescos ver-

densarvliste. I det hele tatt har vi et ansvar for å ta vare på Sularevet og en del andre korallområder, sier Fosså.

Området inngår som et sentralt element i et pågående planarbeid for et helt nettverk av nasjonale marine verneområder utafor Norge og i hele Nordøst-Atlanterhavet. Boretillatelse er likevel gitt, uten noen konsekvensutredning.

– Man kan lure på hva det er som foregår. Så vidt jeg vet, har det ikke forekommet noen diskusjon mellom de aktuelle departementene. Jeg har ikke fått tak i saksgangen, og vet ikke hvilket grunnlag avgjørelsen er truffet på.

Først i verden

Fosså minner om at Sularevet var det første kaldtvannsrevet i verden som ble vernet mot bunntråling, og at det på den måten fikk en spesiell vernestatus, utover et generelt vern for korallrev. Vedtaket til Fiskeri- og kystdepartementet førte til at Norge internasjonalt ble

Jan Helge

Man kan lure på hva det er som foregår. Så vidt jeg vet, har det ikke forekommet noen diskusjon mellom de aktuelle departementene.

Jan Helge Fosså, marinbiolog

ansett for å ligge langt fremme i et forvaltningsarbeid for korallområder.

Nå er det ganske nøyaktig et år siden Olje- og energidepartementet ga en prøveboringstillatelse til Gaz de France som vil være operatør i området og drive sammen med Discover Petroleum og AkerExploration. Ifølge Rigzone.com planlegger selskapene å sette inn riggen Aker Barents i det vernede korallrev-området i løpet av denne våren.

Ingen vurderinger

Det skal ikke foreligge noen nyere miljøfaglige vurderinger forut for boretillatelsen, trass

i at koraller lett kan bli skadet av nedslamming og annen forurensing, for eksempel fra borekaks og kjemikalier.

– På Havforskningsinstituttet skjønner vi at det ikke er praktisk eller mulig å gi et spesielt vern til alt som fins av koraller. Faktisk foregår det i dag en god del olje- og gassvirksomhet med installasjoner og rørledninger rundt omkring korallforekomster. Kristin-feltet er et eksempel på det.

Prinsipielt

– Sularevet har imidlertid et spesielt vern, det skal inn i en verneplan, og forekomsten er helt egenartet. Derfor reagerer jeg på det som har skjedd på et prinsipielt grunnlag, sier Jan Helge Fosså.

Han bemerker også at vi i dag vet svært lite om hvilken rolle de store korallforekomstene spiller for fisken, hele det biologiske mangfoldet og økologien i havet. Jan Helge Fosså er involvert i et fireårig EU-finansiert prosjekt som skal prøve å gi svar på slike spørsmål.

ketil.falchk@fbfi.no
Telefon 55 21 33 06

Trodde ikke sine egne øyne

Greenpeace Norge oppdaget nylig at Olje- og energidepartementet i februar 2008 ga en prøveboringstillatelse midt i et vernet område.

Leder Truls Gulowsen sier at han knapt trodde sine egne øyne da de forsto hvor det var gitt konsesjon for å lete etter olje.

– Lisensen er blitt sniktildelt i et ekstremt sårbart område gjennom hemmelig og lukket saksbehandling. Det som har skjedd er uakseptabelt, og vi forventer at statsminister Jens Stoltenberg rydder opp snarest mulig, sier Gulowsen.

Men den politiske ledelsen i

Olje- og energidepartementet ser ingen motsetning mellom vern og oljeboring.

– Vi mener at det er mulig å drive leteboring i disse områdene uten å gjøre skade utover det som er mulig for oss å tolerere, sier statssekretær Robin Kåss i departementet til NRK Trøndelag.